

OS VII CONDES DE LEMOS

Por: Eva Rodríguez

Este ano celebramos o IV Centenario da publicación da 1ª parte de “El Ingenioso Hidalgo D. Quijote de la Mancha”. Tanto esta gran obra como o seu escritor, Miguel de Cervantes, teñen ben merecidos todo os actos e homenaxes que na súa honra se fixeron ao longo da nosa xeografía, isto nin sequera se dubida, pero eu penso que sería moi inxusto deixar pasar o ano sen falar de D. Pedro Fernández de Castro, VII Conde de Lemos, mecenas de Cervantes e doutros escritores como: Lope de Vega, Góngora, Espinel, Villegas, e algúns máis.

Naceu o Conde de Lemos no 1576, exerceu os cargos de presidente do Consello das Indias, sendo Virrei de Nápoles entre os anos 1609 e 1616. Era sobriño do duque de Lerma e estaba casado coa súa filla, dona Catalina da Cerda e Sandoval.

Foi D. Pedro un gran amante das artes e das letras, el mesmo escribiu algunhas comedias de mérito, como “O bufo galego” e “A cousa confusa”, por desgraza hoxe desaparecidas. Foi moi importante para os escritores e pintores do Século de Ouro: Lope de Vega era o seu secretario, Góngora estivo como amigo e hóspede no seu pazo de Monforte e Cervantes manifestoulle profundo agradecemento nas dedicatorias que lle fixo da 2ª parte de “El Quijote”, de “Las Novelas Ejemplares”, de “Los Trabajos de Persiles e Sigismunda” e nas moitas cartas que lle mandou ata cinco días antes de morrer.

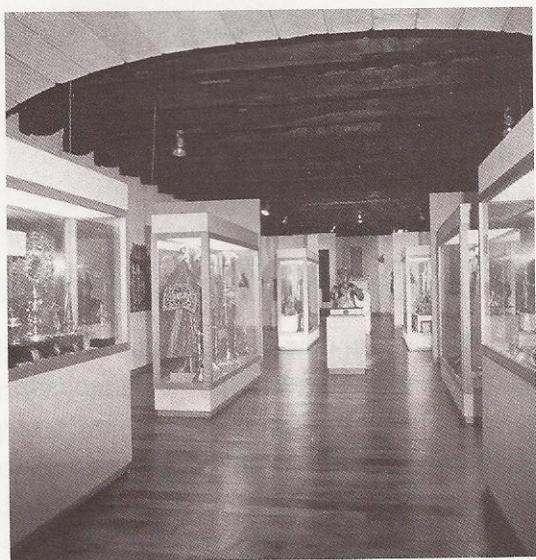
Se nos achegamos a Monforte non fai falta buscar moito para atopar as súas pegadas: no cumio do monte está o que hoxe é un magnífico parador de turismo, que noutroa foi mosteiro beneditino. Sábese que o primitivo cenobio dos freires da orde de San Bieito ardeu polos catro costados nos primeiros anos da Reconquista e que foron o VII Conde de Lemos xunto co seu sogro, o duque de Lerma, os que pagaron os gastos da nova edificación, deixando constancia disto no escudo real que aparece na parte central da fachada. Hai que supoñer polo tanto que os monxes pasaron seis séculos sen ter unha casa propia, acomodándose como puideron ata o século XVII no que remataron as obras.

Durante anos o matrimonio formado por Dona Catalina da Cerda e Sandoval e Don Pedro Fernández de Castro acariñou a idea de fundar en Monforte un convento das Franciscanas Descalzas (Clarisas). Cando o Conde foi nomeado Virrei de Nápoles, a súa dona aproveitou a situación para facerse con reliquias de mártires e santos, moitas delas custodiadas en valiosos recipientes, imaxes, cruces, palios e demais obxectos do culto relixioso que desde Italia tomaron o camiño de Monforte pasando por Madrid.

No Arquivo Histórico Nacional gárdanse cartas de dona Catalina dirixidas ao seu curmán político don Fernando de Andrade, que era o representante do Rei

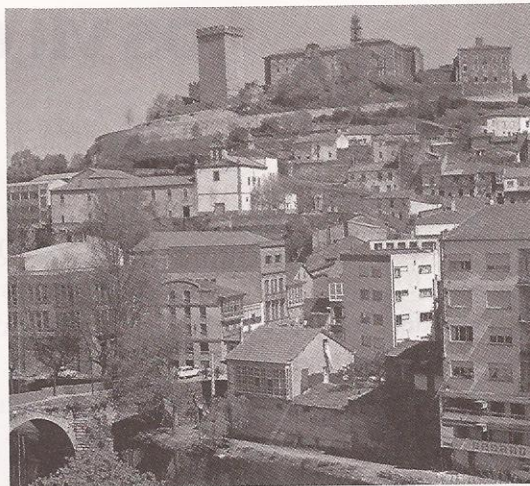
Felipe ante a Santa Sede Romana. Nestas cartas urxe conseguir do Papa licenzas para trasladar estes tesouros que pasados os séculos e xa nos nosos tempos formarían un dos museos de arte sacra máis importantes de España.

E digo que chegaron ata Monforte pasando por Madrid, porque o Conde de Lemos morreu o 19 de outubro de 1622 e os seus restos mortais estiveron nas Descalzas de Madrid ata 1629, cando foron trasladados a Monforte. Por circunstancias familiares a condessa permaneceu en Madrid durante case dous anos, sábese que todos os días visitaba a tumba do seu home despois de escoltar unha misa. Profundamente apesurada foi consolada e atendida polas monxiñas que seguramente recibirían parte do tesouro como agradecemento polos seus coidados.

O convento das Descalzas de Monforte (1622-1634) foi a derradeira morada de dona Catalina, a súa fundadora, que rematou os seus días sendo monxa revestida de fulgores de santidad. Así que durante séculos as Clarisas encargáronse de gardar e vixiar obxectos de gran valor que hoxe forman o museo e que agora nós podemos admirar.

N o n queda aquí a herdanza que os VII Condes de Lemos nos deixaron: Estaba no ánimo de D. Pedro levantar un convento dedicado a

San Xacinto pero finou antes de facelo. Estando xa dona Catalina como monxa no convento das Clarisas dispuxo a súa obra, obra que rematou no 1636. Non vai de acordo o seu valor artístico e material co rango da súa fundadora, quizais porque xa estaba no final da súa vida ou quizais porque os dominicos que o ocuparon non se preocuparon de darlle o realce que merecía. Hoxe é a igrexa da parroquia de Santa María da Régoa.

Habería moito máis que falar, aínda así quero rematar este tema coas palabras de Góngora e Cervantes:

“Llegué a este Monte-Fuerte, coronado
de torres convecinas a los cielos,
cuna siempre real de tus abuelos,
del reino escudo y silla de tu estado”.

(Góngora)

“... y emperador por emperador, y monarca por monarca, en Nápoles tengo al gran Conde de Lemos, que me sustenta, me ampara y hace más merced que la que yo acierto a desear”.

(Cervantes)

AGRADECEMENTO Á:

XUNTA DE GALICIA

SOCIEDADE ANÓNIMA DE XESTIÓN
DO PLAN XACOBEO